

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยตัวชั่วคราวในคดีอาญา¹

ณัฐพงษ์ ชูชมกลิ่น²

ในปัจจุบันหลักในการปล่อยตัวชั่วคราวไม่ว่าจะเป็นในชั้นสอบสวน หรือจนถึงในชั้นพิจารณาของศาล จะเจอปัญหาหลักการที่สำคัญที่ว่าผู้ต้องหาหรือผู้จำเลยจะต้องมีประกันหรือหลักประกัน ทำให้ประชาชนที่มีฐานะไม่ดีหรือเป็นคนยากจนแต่มีประวัติดี ไม่มีหลักประกันอย่างเพียงพอต้องถูกคุมขังระหว่างสอบสวน ขาดโอกาสที่จะได้รับการอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว ซึ่งถือเป็นการขัดต่อหลักสิทธิเสรีภาพ เมื่อเปรียบเทียบกับคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกับคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี และแม้อาจได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐ เช่นกระทรวงยุติธรรมได้จัดตั้งกองทุนยุติธรรมขึ้นมาก็ตามเพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น แต่เนื่องจากการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานดังกล่าวของรัฐมีขั้นตอนระเบียบต่างๆกำหนดไว้ ทำให้ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือทางด้าน การขอปล่อยตัวชั่วคราวค่อนข้างได้รับความยุ่งยากในการเข้าถึงความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรมที่จะต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ทำให้เกิดความล่าช้า ส่งผลให้ผู้ต้องหาไม่ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควร และประการสำคัญกองทุนยุติธรรมก็ไม่ได้แก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหา กล่าวคือ เนื่องจากการขอปล่อยตัวชั่วคราวยังคงต้องใช้หลักประกัน ซึ่งเงื่อนไขดังกล่าวได้มีกฎหมายบัญญัติไว้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108/1 (4) ว่า “....การสั่งไม่ให้ปล่อยตัวชั่วคราวจะกระทำได้ต่อเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ ผู้ร้องขอหลักประกันหรือหลักประกันไม่น่าเชื่อถือ....”และขั้นตอนการขอปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ใช้หลักประกัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 111 “....เมื่อจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่ใช้หลักประกันเลย ก่อนที่จะปล่อยไป ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียก....” ยังไม่มีความชัดเจนถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ใช้หลักประกัน เพื่อใช้ประกอบดุลพินิจสั่งคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราว นอกจากนี้รัฐยังไม่มีมาตรการหรือบทกำหนดโทษในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ใช้หลักประกันหลบหนีหรือไม่มาตามนัดของพนักงานสอบสวนหรือศาล

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่องปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยตัวชั่วคราวในคดีอาญา โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคืออาจารย์ประเสริฐ ตันศิริ และคณะกรรมการสอบคือ อาจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสรรค์ และท่านรองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตันศิริ

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิทยาบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดตรัง) คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อีกทั้งในปัจจุบันได้มีธุรกิจที่เกี่ยวข้องกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ในชั้นของตำรวจจนถึงในชั้นศาล คือนายประกันอาชีพที่เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ขาดหลักทรัพย์ในการประกันตัวสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือหลักทรัพย์ประกันตัวจากนายประกันอาชีพได้แต่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะต้องนำเงินมาเช่าหลักทรัพย์ประกันตัว ทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยตกเป็นเครื่องมือในการประกอบธุรกิจของนายประกันอาชีพ

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันทำให้มีนักโทษล้นเรือนจำเป็นภาระแก่สังคมและมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นทุกปีสภาพความแออัดที่ก่อให้เกิดปัญหานักโทษหลบหนีหรือสร้างความเสียหายเป็นภาระอันหนักยิ่งของกรมราชทัณฑ์ และการนำบุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดโดยยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุด อาจเป็นข้อครหาของผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดจริงว่ามีประวัติต้องโทษ ไม่สามารถกลับเข้าสังคมได้

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยตัวชั่วคราวในคดีอาญา ยังไม่ชัดเจนไม่ครอบคลุมด้วยกันหลายประการ ซึ่งสรุปได้ ดังต่อไปนี้

1.1 ปัญหาประการที่หนึ่ง การกำหนดให้มีประกันหรือหลักประกันในการขอปล่อยตัวชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108/1 “...การสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราว จะกระทำได้อต่อเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ ผู้ต้องหาจะหลบหนี ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น ผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันไม่น่าเชื่อถือ หรือ การปล่อยชั่วคราวจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อการสอบสวนของเจ้าพนักงานหรือการดำเนินคดีในศาล...” ประการที่สำคัญในการที่เป็นอุปสรรคที่ในชั้นพนักงานสอบสวนหรือชั้นศาลจะใช้วิธีการปล่อยตัวชั่วคราวคือ ผู้ร้องขอประกันไม่สามารถหาหลักประกันได้ ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในการขออนุญาตปล่อยตัวชั่วคราว จึงส่งผลให้ผู้ต้องหาที่มีฐานะยากจนและถูกดำเนินคดีด้วยข้อหาที่ไม่ร้ายแรงไม่สามารถหาหลักประกันดังกล่าวมาประกันตนเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของตนเองได้ ทำให้ต้องถูกปฏิเสธในการปล่อยตัวชั่วคราว เมื่อผู้ต้องหาถูกปฏิเสธทำให้ต้องถูกคุมขังตั้งแต่ในชั้นของพนักงานสอบสวนเรื่อยมาจนถึงในชั้นศาลซึ่งอาจกินระยะเวลานาน ส่งผลต่อการต่อสู้คดีและส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตครอบครัว เช่น ผู้ต้องหาเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือเสาหลักของการหารายได้ของครอบครัว ก็จะทำให้เกิดผลกระทบไปยังสมาชิกครอบครัวคนอื่นๆด้วย ทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมาอีกมากมาย

1.2 ปัญหาประการที่สอง การปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ใช้หลักประกัน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดเกี่ยวกับหลักการปล่อยตัวชั่วคราวในกรณีไม่ใช้หลักประกันไว้ว่า คดีที่สามารถปล่อยชั่วคราวโดยไม่ใช้หลักประกันได้จะต้องเป็นคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี และขั้นตอนวิธีการคือก่อนจะปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยไปก็ให้สาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียก แต่กฎหมายไม่ได้กำหนดผู้ต้องหาหรือจำเลยจะต้องยื่นเอกสารอะไรบ้าง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 111 กำหนดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเลย ก่อนจะปล่อยไปให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือ

ปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียกและตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรณีตามหลักกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การพิจารณาอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ใช้หลักประกันในชั้นสอบสวนหรือในชั้นพิจารณาของศาลจึงเป็นการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่เพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้มีขั้นตอนหรือแนวปฏิบัติอย่างชัดเจนเพื่อให้ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันได้ และยังไม่มีหลักการพิจารณาอย่างเป็นธรรม ทำให้ในทางปฏิบัติพนักงานเจ้าหน้าที่จึงมักใช้ดุลพินิจไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ใช้หลักประกัน ในทางกลับกันเจ้าหน้าที่จะมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวโดยหาหลักประกันที่น่าเชื่อถือมาวางไว้ ทำให้ผู้ต้องหาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว ส่งผลไปยังโอกาสในการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อนำมาพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาเอง

1.3 ปัญหาประการที่สาม การปล่อยตัวชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การควบคุมผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring: EM) เป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดให้อยู่ในบริเวณจำกัด หรือไม่เข้าไปในบริเวณใดภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะช่วยลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ สร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้กับสมาชิกในชุมชน

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 ได้กำหนดเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ในการที่ศาลจะใช้ดุลพินิจในการอนุญาตให้ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้แทนประกันหรือหลักประกันได้ ว่า ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยตัวชั่วคราวก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม จะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น ดังนั้น การนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยชั่วคราวจำเลยโดยการอนุญาตให้จำเลยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีสามารถยื่นคำร้องขอให้ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์แทนการหาประกันหรือหลักประกันมาได้ กรณีที่เป็นปัญหาคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีที่สามารถหาหลักประกันมาได้ แต่อยากใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์แทนการหาประกันหรือหาหลักประกันจะสามารถใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ได้หรือไม่ หากไม่อนุญาตจะเกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 ยังไม่ได้วางเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนว่าผู้ต้องหาประเภทใดที่สามารถใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์แทนหลักประกันได้

1.4 ปัญหาประการที่สี่ เกี่ยวกับมาตรการบังคับและบทลงโทษกรณีผู้รับประกันตัวหลบหนีจากมาตรการการปล่อยตัวชั่วคราวในคดีอาญา ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการบังคับและ

บทลงโทษในกรณีที่ได้รับ การปล่อยตัวชั่วคราวหลบหนี มีเพียงบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 ในวรรคท้าย การอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยตัวชั่วคราวหรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม จะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรงหรือมีเหตุสมควรประการอื่น ซึ่งเป็นการกำหนดเงื่อนไขเพื่อให้ผู้ต้องหาที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวป้องกันการหลบหนี แต่ไม่ได้มีมาตรการบังคับหรือบทลงโทษในกรณีที่ผู้ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวหลบหนี ซึ่งทำให้กระทบต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ เพราะการดำเนินคดีนั้นจะมีตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อมาพิจารณาคดี ทั้งอาจจะเป็นการกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมได้

จากการศึกษาค้นคว้ามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยตัวชั่วคราวในคดีอาญาผู้ศึกษาผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ

- 1) . ปัญหาประการที่หนึ่ง การกำหนดให้มีประกันหรือหลักประกันในการขอปล่อยตัวชั่วคราว
 - 1.1 ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108/1 ดังต่อไปนี้
 “การสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวจะกระทำได้อต่อเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้
 (1) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี
 (2) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน
 (3) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น
 (4) ผู้ร้องขอประกันไม่สามารถหาบุคคลที่น่าเชื่อถือมาค้ำประกันได้ในกรณีที่ ผู้ต้องหาไม่ฐานะยากจน
 ไม่สามารถหลักประกันได้

(5) การปล่อยชั่วคราวจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อการสอบสวนของเจ้าพนักงานหรือการดำเนินคดีในศาล

คำสั่งไม่ปล่อยชั่วคราวต้องแสดงเหตุผลและต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว”

- 2) . ปัญหาประการที่สอง การปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ใช้หลักประกัน

2.1 ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 111 ดังต่อไปนี้ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี เมื่อจำเลยได้ยื่นคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ใช้หลักประกัน เมื่อศาลได้พิจารณาคำร้องประกอบกับรายงานหรือความเห็นของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ที่

เกี่ยวกับการนั้นเพื่อประกอบการพิจารณาสิ่งคำร้องด้วยก็ได้ หากผู้ต้องหาหรือจำเลยกระทำความผิดครั้งแรกได้ถูกฟ้อง และไม่เคยมีคดีมาก่อน และปรากฏว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยมีฐานะยากจนไม่สามารถหาหลักประกันได้ก็ให้ศาลอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่ต้องใช้หลักประกัน

เมื่อจะปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกันเลย ก่อนที่จะปล่อยไปให้ผู้ต้องหาหรือจำเลย สาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียก

3) . ปัญหาประการที่สาม การปล่อยตัวชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

3.1 ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 108 ดังต่อไปนี้ ในการวินิจฉัยคำร้องให้ปล่อยตัวชั่วคราว ต้องพิจารณาข้อหาเหล่านี้ประกอบ

- (1) ความหนักเบาแห่งข้อหา
- (2) พยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วมีเพียงใด
- (3) พฤติการณ์ต่างๆ ในคดีแตกต่างกันอย่างไร
- (4) เชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันได้เพียงใด
- (5) ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่
- (6) ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใดหรือไม่
- (7) ผู้ต้องหาหรือจำเลยยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ อุปกรณ์อื่นใดหรือไม่
- (8) ในกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องขังตามหมายศาล ถ้ามีคำคัดค้านของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ โจทก์ หรือผู้เสียหาย แล้วแต่กรณี ศาลพึงรับประกอบวินิจฉัยได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจ สั่งให้ปล่อยตัวชั่วคราว หรือศาลอาจรับฟังข้อเท็จจริง รายงานหรือความเห็นของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการนั้นเพื่อประกอบการพิจารณาสิ่งคำร้องด้วยก็ได้

ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่สามารถหาหลักประกันได้ การอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์อื่นใด ที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม จะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น

4) . ปัญหาประการที่สี่ เกี่ยวกับมาตรการบังคับและบทลงโทษกรณีผู้รับประกันตัวหลบหนีจากมาตรการการปล่อยตัวชั่วคราวในคดีอาญา

4.1 ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังต่อไปนี้

- 1) แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา โดยเพิ่มเติมฐานความผิดในประมวลกฎหมายอาญาดังต่อไปนี้
 “ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนีไประหว่างที่ถูกปล่อยตัวชั่วคราว ตามอำนาจของพนักงานสอบสวน ของพนักงานอัยการ หรือของศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”
- 2) แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราว โดยเพิ่มบทบัญญัติ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังนี้
 “เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน หรือมีเงื่อนไขกำหนดให้ปฏิบัติ แต่ผิดเงื่อนไขไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่มีเหตุอันสมควรและไม่ได้ตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล”

เอกสารอ้างอิง

- กุศล บุญเย็น. คำอธิบายกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. กรุงเทพมหานคร: นิติ-บรรณาการ, 2541.
- กำธร กำประเสริฐ. ประวัติศาสตร์กฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: กิ่งจันทร์-การพิมพ์, 2526.
- คณิต ณ นคร. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 4. (กรุงเทพมหานคร:นิติ-ธรรม, 2538.
- _____. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญชน, 2555.
- คณิง ภาไชย. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอนคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัย-ธรรมศาสตร์, 2551.
- ชาติชัย เศษสุริยะ. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการ-ยุติธรรมทางอาญา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2549.